

OM EN AF BRANDT-FAMILIERNE

AF

JON MONRAD MØLLER

Der findes flere Slægter med Navnet BRANDT. I Dansk biogr. Leksikon nævnes Bd. IV Side 1: 1) en sønderjydske, hvorfra nedstammer en udbredt Præsteslægt, der bl. a. besatte Præsteembedet i Egen (Wiberg = Igen) fra 1612 til 1757, og hvortil ogsaa den grevelige og adelige Slægt ved Navnet Brandt hidrører, 2) en Bogtrykker-slægt fra Odense, 3) en odenseansk Klokkerslægt, hvorfra Brandts Klædefabriks Grundlægger descenderer, og hvis Navn er landskendt gennem Legatet TAGEA BRANDTS Rejselegat for Kvinder, 4) Ærøskøbings Borgmester, GOMME JENSENS Efterkommere, der kaldte sig Brandt og endelig 5) en Slægt, der nedstammer fra en Skræddermester i København. Efter den lille Oversigt over Familier med Navn Brandt findes saa i Leksikonet 12 Biografier over „berømte“ Brandter. Af disse hører den 10., Opfinder LAURITZ BRANDT, ikke til nogen af de fem nævnte Slægter, idet han er født Johansen og synes at have antaget Navnet Brandt i Udlandet. Af de øvrige 11 omtalte Brandter placeres de 9 i deres respektive Slægter i Brandtslægtoversigten. Tilbage staar da to, som ikke sættes i Forbindelse med de fem nævnte Slægter. Det er Præsten CARL JOACHIM BRANDT og Havearkitekten GUNDMUND NYELAND BRANDT. Men ogsaa disse to hører til en af de kendte fem Brandtslægter.

Den fjerde af de ovennævnte Slægters Stamfader, Borgmester i Ærøskøbing GOMME JENSEN, f. o. 1625, død $27/4$ 1689, har sikkert været gift to Gange. I saa Fald er HANS GUMMESEN BRANDT, Præst i Lindelse, født 1665 og død 1706, Søn af første Ægteskab, den Hans G. Brandt, som er Stamfader til den i Biogr. Leksikon omtalte Præsteslægt. Hvorfor Hans Gummese søn tog Navnet Brandt, vides ikke med Bestemthed. Maaske har hans Moder tilhørt den eller de Borger-slægter i Ærøskøbing ved Navn Brand eller Brandt, hvis talrige Med-

lemmer Ærøskøbings Kirkebog vidner om. (Om Hans Gummesens Efterkommere se: Fr. Graae: Historien om Jes Jessen og Brandterne paa Langeland.)

Men Gomme Jensen havde mange flere Børn (hvis Moder sikkert hed SALOME WERNERSDATTER, Datter af Bogbinder WERNER CLAUSEN (der er f. o. 1608, død 1686)). I Følge Ærøskøbings Kirkebog har der været ikke mindre end 13 Børn i dette Ægteskab: WERNER f. 1667, WERNER f. 1668, GOMME f. 1669, PEDER f. 1671, ANNA f. 1672, GREGORIUS f. 1674, BIRGITTE f. 1675, begr. $\frac{6}{9}$ 1676, BIRTHE f. 1677 (omtales som Fadder til ovennævnte Hans Gommesen Brandts første Søn GOMME HANSEN BRANDT, f. $2\frac{6}{2}$ 1692 og død 1776 som Præst i Vollerlev), KIRSTEN f. 1678, RASMUS f. 1682, GREGORIUS f. 1683, SALOME f. 1685 og ELSEBETH f. 1688, begr. samme Aar ni Uger gl. Sikkert flere end Birgitte og Elsebeth er døde som smaa, hvad man nok tør slutte af Navneligheder. I hvert Fald nævnes ved Hans Gommesen Brandts Død kun tre Brødre: Werner (opkaldt efter sin Morfader?), Gomme og Peter, (Frederik Graaes anførte Skrift Side 29), alle tre Købmænd i Ærøskøbing. Gomme (f. 1669) blev gift med Præsten i Rise, DOMINICUS BRANDTS Datter INGEBORG, og dør og bliver begravet i Nordborg $11\frac{1}{2}$ 1747, $78\frac{1}{2}$ Aar gammel (efter i $3\frac{1}{2}$ Aar at have opholdt sig hos sin Svigersøn Præsten JENS FANGEL). At Gomme Gommese søns Børn har kaldet sig Brandt, er let forklarligt. Her kan det dokumenteres, at deres Mor hed Brandt. Hendes Bedstefader var Præst i Nordborg ANDERS CHRISTENSEN BRANDT og havde Navnet fra sin Hjemegn Brande.

I hvert Fald fire af Gomme Gommese søns Børn kom til Svendborg. 1) en Søn HANS CHRISTIAN BRANDT bliver en af Svendborgs største Købmænd. Hans Forretning overtages af Sønnen ERNST HANSEN BRANDT (1749-1819; om hans Efterkommere se Imm. Barfod: Stamtavle over den svendborgske Familie Graae 1882, Side 28), men eksisterer ikke mere. Derimod lever der stadig Efterkommere i Svendborg af den rige Købmand HANS CHRISTIAN BRANDT. 2) en Søn GOMME BRANDT starter ogsaa en Forretning, der overtages af Sønnen (som ogsaa hed Gomme), hvis Efterslægt imidlertid ikke kendes, om der da har været nogen. 3) en Datter INGEBORG, gift med Købmand KRØYER, bliver Moder til GOMME KRØYER, der grundlægger Firmaet „Krøyers Enke“ 1757, et Firma, der eksisterer endnu (se dets 150 Aars Jubilæumsskrift). Endelig 4) RASMUS PEDER GOMMESEN BRANDT (1720-1767). Han grundlagde en Forretning, der ikke gik i Arv til Sønnen HANS CASPAR, men førtes videre af Svigersønnen og dennes

Slægt. Forretningen eksisterer den Dag i Dag som Købmandsfirmaet Baagøe og Riber (se Firmaets 200 Aars Jubilæumsskrift).

HANS CASPAR BRANDT (f. 1753, død 1840) fik da sin egen Forretning, som imidlertid ophørte ved hans Død, idet hans Søn RASMUS PETER BRANDT (1789–1860) da var Købmand i Nyborg. (Om Hans Caspar Brandt: Fyens Avertissementstidende, Mandag d. 2. Dec. 1793; Dansk Kirketidende 1889; Danskeren Bd. IV, p. 73 og Kirkehist. Saml. 6 R. 4, Bd. 4, H. 1, p. 121, samt adskillige Bidrag af ham selv til Hempels „Fyns Stifts-Avis“, f. Eks. 1840 Nr. 58). Ingen af Rasmus Peter Brandts Sønner blev Købmænd. Den ældste, CASPAR FREDERIK BRANDT (1815–1853) blev Tobaksspinder i Odense og Farfar til den ene af de to ovennævnte Brandter, der ikke er blevet placeret i de kendte Brandtslægter, nemlig Havearkitekten GUDMUND NYELAND BRANDT; endvidere var Caspar Frederik Broder til den anden, Præsten ved Vartov CARL JOACHIM BRANDT.

Heraf fremgaar da, at Carl Joachim Brandt og Gudmund Nyeland Brandt hører hjemme i den fjerde af de i Dansk biogr. Leksikon nævnte Brandtslægter som Efterkommere af Ærøskøbings Borgmester Gomme Jensen, henholdsvis som Sønesøns Sønesøns Søn og Sønesøns Sønesøns Sønesøns Søn.